

ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพของกระบวนการนิเทศภายในกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ
ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

The Relationship between the Efficiency of Internal Supervision and the Effectiveness
of Academic Affairs Management in Schools under the Office of Bueng Kan Primary
Educational Service Area.

รุจภา วงศ์กาฬสินธุ์*

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพใหญ่**

ดร.วีระวัฒน์ ดวงใจ***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษา เปรียบเทียบ หาความสัมพันธ์ และหาแนวทางการพัฒนา ประสิทธิภาพของกระบวนการนิเทศภายในและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหาร และครูผู้รับการนิเทศ จำนวน 2,488 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหาร และครูผู้รับการนิเทศ ปีการศึกษา 2559 จำนวน 359 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) การทดสอบค่าที (t-test ชนิด independent Samples) และค่าสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation)

ผลการวิจัย พบว่า

1. ประสิทธิภาพของกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้รับการนิเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้รับการนิเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก
3. ประสิทธิภาพของกระบวนการนิเทศภายในจำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่งโดยภาพรวม และรายด้านทุกด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนโดยภาพรวมมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. ประสิทธิภาพของกระบวนการนิเทศภายในและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน จำแนกตามประสบการณ์การทำงานโดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
5. ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพของกระบวนการนิเทศภายใน โดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
6. แนวทางพัฒนาประสิทธิภาพของกระบวนการนิเทศภายในนำเสนอเพื่อการพัฒนา 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) ขั้นปฏิบัติตามแผนการนิเทศ 2) ขั้นประเมินผลการนิเทศ 3) ขั้นปรับปรุงแก้ไขวิธีการนิเทศ และแนวทางพัฒนาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน 7 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการพัฒนาหรือการ

คำสำคัญ : ประสิทธิภาพ, ประสิทธิผลกระบวนการนิเทศภายใน, การบริหารงานวิชาการ

* ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

*** ข้าราชการบำนาญ

ดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาท้องถิ่น 2) ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ 3) ด้านการนิเทศการศึกษา 4) ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ 5) ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา 6) ด้านการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา 7) ด้านการคัดเลือกหนังสือแบบเรียน เพื่อใช้ในสถานศึกษา

ABSTRACT

The purpose of this research were to investigate, compare and find out the relationship and establish the guidelines for developing the efficiency of internal supervisory process and the effectiveness of the academic affairs administration in schools under the Office of BuengKan Primary Educational Service Area. The study samples were drawn from a population of 2,488 participants and consisted of 359 administrators and teachers who received supervision in the academic year 2016. Tool used to collect data was as set of questionnaires with a five-level rating scale, Data analysis statistics were percentage, mean, standard deviation, One-way ANOVA, t-test (Independent Samples) and Pearson's Product Moment Correlation

The findings were as follows:

1. The efficiency of the internal supervisory process in schools under the Office of BuengKan Primary Educational Service Area, as perceived by administrators and teachers receiving supervision, as a whole were at a high level.

2. The effectiveness of the academic affairs administration, as perceived by administrators and teachers receiving supervision, as a whole were at a high level.

3. The efficiency of the internal supervisory process, classified by working position, as a whole and each aspect was different at a statistical significance at the .01 level, whereas the effectiveness of school academic affairs administration as a whole was different at a statistical significance at the .01 level.

4. The efficiency of the internal supervisory process and the effectiveness of school academic affairs administration, classified by working experience, as a whole were different at a statistical significance of the .01 level.

5. The efficiency of the internal supervisory process as a whole had a positive relationship with the effectiveness of the academic affairs administration at a statistical significance of the .01 level.

6. The guidelines for developing the efficiency of internal supervisory process involved three aspects: 1) Supervision plans for practice, 2) Evaluation of supervision 3) Refinement of supervisory approach.

The guidelines for developing the effectiveness of the academic affairs administration involved seven aspects:

1) Development or operational approach concerning generating ideas and initiatives for local development
2) Academic affairs planning, 3) Educational supervision, 4) Community promotion strengths in academic affairs,
5) Provision of academic affairs promotion and support for individual, families, organizations, workplaces and other educational institutions ,6) Rules and regulation concerning school academic affairs, and 7) textbook selection for educational institutions.

Keywords : Efficiency, Effectiveness, Internal Supervisory Process, Academic Affairs Administration

ภูมิหลัง

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระดับประถมศึกษาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ กล่าวคือ นักเรียนมีคุณภาพ ซึ่งหมายถึงนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553, หน้า 1) ระบุไว้ว่าเป็นผลผลิตที่เกิดจากการประสานการดำเนินงานของกระบวนการที่มีประสิทธิภาพ 3 ประการ คือ กระบวนการบริหาร กระบวนการเรียนการสอน และกระบวนการนิเทศ ด้วยเหตุดังกล่าวกระบวนการบริหารมักจะเกี่ยวข้องกับการดำเนินการ และการอำนวยความสะดวก ส่วนกระบวนการเรียนการสอนเป็นขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ทำให้การจัดการศึกษาดำเนินไปตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ แต่สำหรับกระบวนการนิเทศเป็นกระบวนการที่มุ่งเน้นที่คุณภาพของนักเรียนโดยมุ่งให้ผู้สอนได้ปรับปรุงเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมการเรียนการสอนให้ดีขึ้น อันจะส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของนักเรียนในที่สุด

การนิเทศภายในโรงเรียนได้แพร่หลายในระดับต่างๆ ทุกกรมที่โรงเรียนสังกัดอยู่โดยหลักการเป็นการร่วมมือกันระหว่างผู้บริหารและครูผู้สอน การนิเทศภายในนอกจากจะเป็นการแก้ปัญหาการนิเทศภายในไม่เพียงพอแล้ว การใช้สื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อให้บรรลุผลการนิเทศภายในก็เป็นสิ่งที่สำคัญด้วยนั้น โรงเรียนจะต้องเตรียมความพร้อมทั้งบุคลากรทั้งผู้รับการนิเทศ ผู้ให้การนิเทศ เครื่องมือการนิเทศ และต้องเลือกกิจกรรมนิเทศที่เหมาะสมกับสภาพและบริบทของโรงเรียน การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นงานสำคัญอย่างหนึ่งของการจัดการศึกษาและการบริหาร การศึกษา เป็นกระบวนการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้ที่ให้การนิเทศหรือผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ เพื่อที่จะพัฒนาหรือปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาและการจัดการเรียนการสอนของครู ให้สามารถจัดกิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ให้บรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตร จะต้องอาศัยการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล กระบวนการที่สำคัญที่ขาดไม่ได้ในการบริหาร คือ การนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งต้องมีกระบวนการนิเทศที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังนั้นผู้บริหารและครูต้องรู้สู่ทาง รู้หลักการ เทคนิคและวิธีการนิเทศติดตามงาน และจะต้องทำความเข้าใจ เรื่องการนิเทศอย่างถ่องแท้ และพยายามปฏิบัติอย่างเคร่งครัด (กรองทอง จิระเชษฐกุล, 2550, หน้า 15)

งานวิชาการ คือ งานที่เป็นหัวใจหลักของสถานศึกษาหรือโรงเรียนซึ่งประกอบด้วยงานย่อยอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน เช่น หลักสูตร การพัฒนาหลักสูตร วิธีสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล การประกันคุณภาพการศึกษา และงานอื่นๆ ที่ส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการให้บรรลุผลสำเร็จ ประการที่สอง ความหมายการบริหารงานวิชาการ และการบริหารงานวิชาการ เป็นการบริหารจัดการกิจกรรมทุกชนิดทุกประเภท ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนและการบริหารสิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างราบรื่น เปรียบเสมือนเส้นเลือดใหญ่ไหลหล่อเลี้ยงหัวใจ การบริหารจึงเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดของงานวิชาการที่สามารถทำให้งานวิชาการเกิดพลวัต อยู่ตลอดเวลา ส่งผลต่อประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และคุณภาพทางการศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดไป (สันติ บุญภิรมย์, 2552, หน้า 20-21)

จากความสำคัญ of กระบวนการนิเทศภายในและการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนดังกล่าว ผู้วิจัย ในฐานะครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ มีความสนใจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพของกระบวนการนิเทศภายในกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอนของครู ให้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และเพื่อการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนให้เหมาะสมกับสังคมยุคสารสนเทศและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีคุณภาพให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

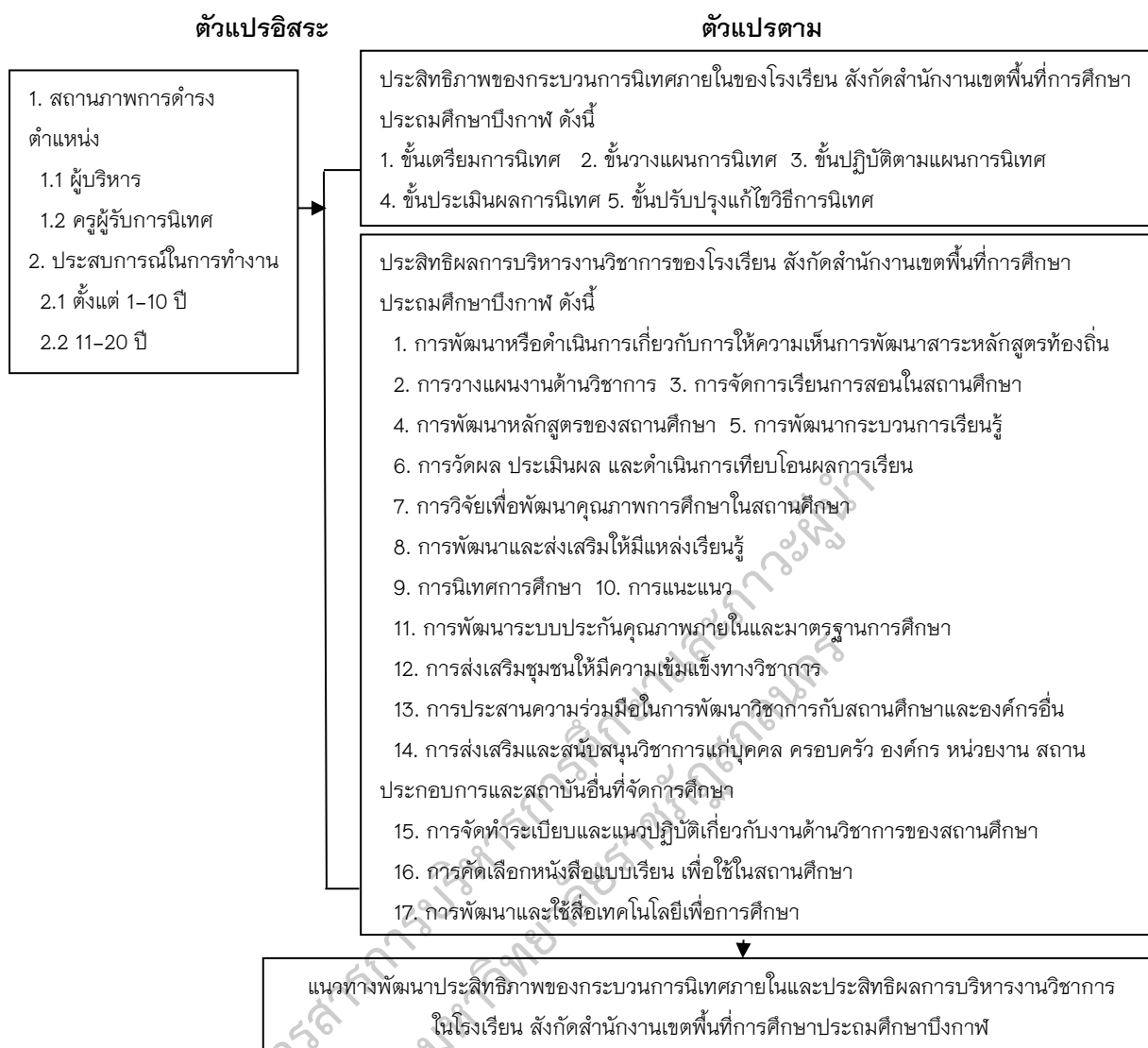
คำถามการวิจัย

1. ประสิทธิภาพของกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้รับการนิเทศ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ อยู่ในระดับใด
2. ประสิทธิภาพผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้รับการนิเทศ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ อยู่ในระดับใด
3. ประสิทธิภาพของกระบวนการนิเทศภายในและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้รับการนิเทศ มีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
4. ประสิทธิภาพของกระบวนการนิเทศภายในกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้รับการนิเทศ ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
5. ประสิทธิภาพของกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนหรือไม่ อย่างไร
6. แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพของกระบวนการนิเทศภายในและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ที่เหมาะสมเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ
3. เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพของกระบวนการนิเทศภายในและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ที่มีสถานภาพการดำรงตำแหน่งแตกต่างกัน
4. เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพของกระบวนการนิเทศภายในและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ที่มีประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกัน
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพของกระบวนการนิเทศภายในกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ
6. เพื่อหาแนวทางพัฒนาประสิทธิภาพของกระบวนการนิเทศภายในและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 แสดงกรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้รับการนิเทศในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ปีการศึกษา 2558 จำนวน 215 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 2,488 คน จำแนกเป็น ผู้บริหาร 215 คน และครูผู้รับการนิเทศ จำนวน 2,273 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้รับการนิเทศในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ปีการศึกษา 2558 ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้ตารางเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด, 2551, หน้า 43) ได้กลุ่มตัวอย่างขั้นต้น จำนวน 330 คน แต่ในการวิจัยครั้งนี้ กำหนดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 359 คน จำแนกเป็นกลุ่มผู้บริหาร จำนวน 91 คน และครูผู้รับการนิเทศ จำนวน 268 คน โดยใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยศึกษาข้อมูลจากตำรา เอกสารวิจัยที่เกี่ยวข้อง และขอคำแนะนำจากคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์นำมาประมวลสร้างเป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ สถานภาพ การดำรงตำแหน่งและประสบการณ์การทำงาน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพของกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ตามกรอบของกระบวนการนิเทศภายใน 5 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นเตรียมการนิเทศ 2) ขั้นวางแผนการนิเทศ 3) ขั้นปฏิบัติตามแผนการนิเทศ 4) ขั้นประเมินผลการนิเทศและ 5) ขั้นปรับปรุงแก้ไขวิธีการนิเทศ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ตามขอบข่ายและภารกิจงานตามที่กำหนดในกฎกระทรวงศึกษาธิการ 17 ด้าน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552, หน้า 29-31)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสือราชการจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างไปยังผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ผู้วิจัยส่งแบบสอบถาม จำนวน 359 ฉบับ ให้กลุ่มตัวอย่างตอบ โดยการส่งทางไปรษณีย์และส่งด้วยตนเอง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ค่าร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย (Mean), ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ การหาอำนาจจำแนก ค่าสหสัมพันธ์อย่างง่าย (Item total Correlation) ของเพียร์สัน (Pearson) การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's)
3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ค่าเฉลี่ย, ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน, การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F-test, การวิเคราะห์ค่าที่ t-test, การหาค่าสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation)

สรุปผลการวิจัย

1. ประสิทธิภาพของกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้รับการนิเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ ขั้นเตรียมการนิเทศ ขั้นวางแผนการนิเทศ และขั้นประเมินผลการนิเทศ

2. ประสิทธิภาพผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้รับการนิเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านการแนะแนวการศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนของสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตร และด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

3. ประสิทธิภาพของกระบวนการการนิเทศภายในจำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่งโดยภาพรวม และรายด้านทุกด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนโดยภาพรวมมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ประสิทธิภาพของกระบวนการการนิเทศภายในจำแนกตามประสบการณ์การทำงานโดยภาพรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน จำแนกตาม ประสบการณ์การทำงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพของกระบวนการการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี โดยรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. แนวทางพัฒนาประสิทธิภาพของกระบวนการการนิเทศภายใน นำเสนอเพื่อการพัฒนา 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) ขั้นปฏิบัติตามแผนการนิเทศ 2) ขั้นประเมินผลการนิเทศ 3) ขั้นปรับปรุงแก้ไขวิธีการนิเทศ และแนวทางพัฒนา ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน 7 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการ ให้ความเห็นการพัฒนาท้องถิ่น 2) ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ 3) ด้านการนิเทศการศึกษา 4) ด้านการ ส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ 5) ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา 6) ด้านการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับ งานด้านวิชาการของสถานศึกษา 7) ด้านการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา

อภิปรายผลการวิจัย

1. ประสิทธิภาพของกระบวนการการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้รับการนิเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการอย่างชัดเจน เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการรับการ นิเทศ นอกจากนี้โรงเรียนมีการประชุมครูชี้แจงให้เข้าใจในกิจกรรมการนิเทศ แสดงถึงการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน เกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียน จึงส่งผลให้ระดับประสิทธิภาพของกระบวนการการนิเทศภายในโรงเรียนตามความ คิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้รับการนิเทศ อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภวัฒน์ บารุงสวัสดิ์ (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพกระบวนการการนิเทศภายในโรงเรียนกับคุณภาพการ บริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพ กระบวนการการนิเทศภายในโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มุกดาหาร มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก

2. ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้รับการนิเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนมีการ วิเคราะห์และกำหนดเนื้อหาสาระให้สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบ การวางแผนงานวิชาการ มีการดำเนินการตามแผนงานวิชาการที่วางไว้ ผู้บริหาร ครูผู้สอน คณะกรรมการ สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองและชุมชนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนางานวิชาการ มีการจัดวางแผนการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด และความต้องการของนักเรียน มีการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง โรงเรียนมีแผนงานการประสานงานความร่วมมือในการพัฒนา วิชาการกับสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา มีการส่งเสริมการวิจัยเพื่อการพัฒนาการศึกษาอย่างจริงจัง และมีการส่งเสริม

การใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรวัตร แก้วฟ่าย (2551, หน้า 205-208) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพการใช้กระบวนการนิเทศภายในกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนคร เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ระดับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภวัฒน์ บำรุงสวัสดิ์ (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนกับคุณภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร มีคุณภาพ อยู่ในระดับมาก

3. ประสิทธิภาพของกระบวนการการนิเทศภายในจำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่งโดยภาพรวม และรายด้านทุกด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนโดยภาพรวมมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารงานโรงเรียนหลายอย่าง ทั้งด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารทั่วไป ด้านการบริหารงานบุคคล อาจจะไม่มีความพอ จึงไม่ค่อยได้ดำเนินงานตามกรอบงานการนิเทศ และผู้บริหารมองเห็นรายละเอียดของงานวิชาการทั้ง 17 งาน มากกว่าครูผู้รับการนิเทศ จึงมองเห็นจุดอ่อนของงานต่างๆ มากกว่าครูผู้รับการนิเทศซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรวัตร แก้วฟ่าย (2551, หน้า 205-208) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพการใช้กระบวนการนิเทศภายในกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนคร เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร ครูผู้นิเทศ มีความคิดเห็นต่อสภาพการใช้กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ประสิทธิภาพของกระบวนการการนิเทศภายในจำแนกตามประสบการณ์การทำงานโดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารและครูผู้รับการนิเทศที่ประสบการณ์การทำงานมาก มีความคาดหวังเกี่ยวกับประสิทธิภาพของกระบวนการนิเทศภายในและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการสูงกว่าผู้บริหารและครูผู้รับการนิเทศที่ประสบการณ์การทำงานน้อย แต่ผลของกระบวนการนิเทศภายในและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการไม่เป็นไปตามความคาดหวังของผู้บริหารและครูผู้รับการนิเทศที่ประสบการณ์การทำงานมาก จึงทำให้มองประสิทธิภาพของกระบวนการนิเทศภายในต่ำกว่าผู้บริหารและครูผู้รับการนิเทศที่ประสบการณ์การทำงานน้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภวัฒน์ บำรุงสวัสดิ์ (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนกับคุณภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณภาพกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน แตกต่างกัน

5. ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพของกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ที่เป็นเช่นนี้เพราะการดำเนินการนิเทศภายในมีความสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ซึ่งเป้าหมายความสำเร็จของการบริหารงานวิชาการคือคุณภาพของนักเรียน หากโรงเรียนดำเนินการตามขั้นตอนกระบวนการนิเทศและใช้เทคนิควิธีที่เหมาะสม ก็จะส่งผลให้ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับที่พึงประสงค์ ซึ่งจากการวิจัยพบว่า ระดับประสิทธิภาพของกระบวนการนิเทศภายในอยู่ในระดับมาก ทำให้ระดับประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนอยู่ในระดับมากด้วย สอดคล้อง

กับงานวิจัยของ เกลือกุล พงไทยสง (2557, หน้า 111-113) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรณีศึกษาใน กับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุรินทร์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรณีศึกษาในกับประสิทธิภาพการบริหารงาน วิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในระดับสูง

6. แนวทางพัฒนาประสิทธิภาพของกระบวนการกรณีศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบึงกาฬ นำเสนอแนวทางพัฒนา 3 ด้าน ประกอบด้วย ขั้นปฏิบัติตามแผนกรณีศึกษา ดำเนินการโดยศึกษา สภาพ ปัญหาและความต้องการในการกรณีศึกษาใน เตรียมเครื่องมือสำหรับกรณีศึกษาใน ขั้นประเมินผลการกรณีศึกษา ดำเนินการโดยประเมินเป็นระยะๆ แบ่งเป็น 3 ช่วง คือ ประเมินผลก่อนการดำเนินงาน ประเมินผลระหว่าง การดำเนินงาน และประเมินผลเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงาน ประเมินตามสภาพจริง ทั้งภาพรวมขององค์กรและรายบุคคล และขั้นปรับปรุงแก้ไขวิธีการกรณีศึกษา ดำเนินการโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย และแนวทางการพัฒนา ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ นำเสนอ แนวทางพัฒนา 7 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาท้องถิ่น ดำเนินการโดยศึกษาลักษณะเด่นของท้องถิ่น ศึกษาความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น มีการกำหนดวิสัยทัศน์ อัตลักษณ์ เอกลักษณ์ พันธกิจ เป้าประสงค์และกลยุทธ์ ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ ดำเนินการโดยยึดหลัก การพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพของเดมมิ่ง (PDCA) ด้านกรณีศึกษาการศึกษา ดำเนินการโดยวางแผนกรณีศึกษาและให้ บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผนให้ชัดเจน ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ดำเนินการ โดยยึดหลักการมีส่วนร่วม สร้างความร่วมมือกับหน่วยงาน องค์กรที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมและสนับสนุนในทุกด้าน และทุกขั้นตอนของการพัฒนางานทางวิชาการ ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ดำเนินการโดยประสานงาน การสร้างความเข้าใจ เกี่ยวกับการทำงานร่วมกันกับชุมชน องค์กร และหน่วยงานต่างๆ ด้านการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงาน ด้านวิชาการของสถานศึกษา ดำเนินการโดยจัดทำคู่มือปฏิบัติงานของครู กำหนดหน้าที่รับผิดชอบให้ชัดเจน และด้านการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา ดำเนินการโดยปฏิบัติตามระเบียบการดำเนินงานของ กระทรวงศึกษาธิการ โดยมีคณะกรรมการดำเนินงานโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของภาคี 4 ฝ่าย หนังสือที่ผ่านการ คัดเลือกต้องมีความหลากหลาย มีเนื้อหาสาระตรงตามตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมีความเหมาะสมกับบริบทของนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ประสิทธิภาพของกระบวนการกรณีศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา บึงกาฬ พบว่า ประสิทธิภาพของกระบวนการกรณีศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา บึงกาฬ ขั้นปฏิบัติตามแผนกรณีศึกษา ขั้นประเมินผลการกรณีศึกษา และขั้นปรับปรุงแก้ไขวิธีการกรณีศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า เกณฑ์ ผู้บริหารควรให้ความสำคัญในการเตรียมการก่อนการกรณีศึกษาใน เพราะถือว่าการเตรียมการที่ดี ย่อมก่อให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพ ให้ความสำคัญต่อการสร้างเครื่องมือในการประเมินผลและการประเมินผล หากการประเมินผลสะท้อนมีความน่าเชื่อถือมากเท่าไร การแก้ไขปัญหา ก็จะตรงประเด็นมากเท่านั้น ทำให้การ ทำงานในครั้งต่อไปบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

1.2 ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา บึงกาฬ ผลการวิจัยพบว่า ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่น ที่จัดการศึกษา ด้านการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา และด้านการคัดเลือก หนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ โดยเฉพาะประเด็น การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา เป็นการทำงานเพื่อสร้างความร่วมมือกับชุมชน องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการศึกษา ร่วมดำเนินการจัดการศึกษา สนับสนุนในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการทางการศึกษา ร่วมประเมินผลการจัดการศึกษา และร่วมแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ผู้บริหารจึงควรให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ในครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาความสัมพันธ์ของประสิทธิภาพการนิเทศภายในกับการบริหารงานฝ่ายอื่นในโรงเรียน เช่น การบริหารงานบุคคล การบริหารงานงบประมาณ และการบริหารทั่วไป

2.2 ควรทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการหารูปแบบการนิเทศภายในที่ส่งผลต่อประสิทธิผล การบริหารงานวิชาการที่สูงขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรรทอง จิระเดชากุล. (2550). *คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน*. กรุงเทพฯ : ชารอักษร.
- เกลื้อกุล พงไทยสง. (2557). *ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการนิเทศภายในกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. ร้อยเอ็ด : มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. (2551). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กทม. : ประสานการพิมพ์.
- ปรวัตร แก้วฟ้าย. (2551). *ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพการใช้กระบวนการนิเทศภายในกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศงขลา เขต 3*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
- รัตติกาล วัจคะฮาด. (2551). *การนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนัก การศึกษากรุงเทพมหานคร เขตบางบอน*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- ศุภวัฒน์ บำรุงสวัสดิ์. (2551). *ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนกับคุณภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
- สันติ บุญภิรมย์. (2552). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ : บุ๊คพอยท์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *แนวทางการดำเนินงานตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพ*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.